

Klagenemnda for krav om kompensasjon og billighetserstatning
for psykiske belastningsskader som følge av deltakelse i
internasjonale operasjoner

Unntatt off., jf. offl § 13.1 jf. fvl § 13.1

VEDTAK

Klagesak nr.: 1/2012

Klager: [REDACTED]

Klagers prosessfullmektig: Advokat Olav Stake

Klagen gjelder: Krav under forskrift 2009-12-22 nr. 1768 om
særskilt kompensasjonsordning

Beslutningsdato: 21. juni 2012

I behandlingen har deltatt: Anne Stine Eger Mollestad
Eva Klepsland Drageset
Odd Helge Olsen
Trond Jørgensen

Konklusjon: Klagen tas til følge. Saksomkostninger for
klageomgangen dekkes i sin helhet.

1. Sammendrag av sakens faktiske sider

Klagen gjelder krav etter forskrift 2009-12-22 nr. 1768 om særskilt kompensasjonsordning for psykiske belastningsskader som følge av deltakelse i internasjonale operasjoner (kompensasjonsforskriften).

██████████ født ██████████, heretter kalt skadelidte, tjenestegjorde i ██████████ fra ██████████ til ██████████. Før FN-tjenesten jobbet han på et trelastbruk. Etter hjemkomst fra ██████████ fikk han gradvis økende psykiske vansker og ble senere sykmeldt. I spesialisterklæring utarbeidet av major og psykologspesialist Trond Ivar Hegge i 2008, fremgår det at skadelidte har vært i behandling hos dr. Hegge for PTSD fra juni 2007 til mars 2008 og har møtt til 12 samtaler med ham i denne perioden. Dr. Hegge konkluderer med at skadelidte har PTSD og agorafobi som følge av tjenesten, og den medisinske invaliditeten settes til 27 %, hvorav 24 % anses for å være forårsaket av tjenesten.

I vedtak av 2009 ble skadelidte innvilget menerstatning i gruppe 1 med virkning fra 1. desember 2005. Begrunnelsen for vedtaket er at skadelidte under tjeneste som FN-soldat i ██████████ har utviklet PTSD med en medisinsk invaliditet på 24 %. Vedtaket ble påklaget og omgjort i 2010, slik at skadelidte ble innvilget menerstatning etter gruppe 2 og den medisinske invaliditeten ble fastsatt til minst 25 %. Videre fikk skadelidte innvilget tidsbegrenset uførestønad i 2009. I vedtaket vises det til at skadelidte lider av PTSD i tillegg til alkoholavhengighet. Skadelidte har også fått tilkjent billighetserstatning for en varig medisinsk invaliditet på 27 %.

I forbindelse med skadelidtes krav om kompensasjon for senskader etter FN-tjenesten ble det innhentet spesialisterklæring fra psykiater Christian Hjort i samsvar med mandatet for den særskilte kompensasjonsordningen. Dr. Hjort konkluderer med at skadelidte oppfyller kriteriene for dystymi, agorafobi og skadelig bruk av alkohol, men at disse ville utviklet seg uavhengig av FN-tjenesten. Dr. Hjort kommer også til at skadelidte ikke har utviklet PTSD, men har lette posttraumatiske symptomer i form av intrusjon og noe aktivering. Dr. Hjort fastsetter den samlede medisinske invaliditeten til 20 %, hvorav 5 % knyttes til de posttraumatiske symptomene. På bakgrunn av dette kommer SPK til at det ikke foreligger årsakssammenheng mellom FN-tjenesten og skadelidtes ervervsmessige uførhet, og krav om kompensasjon blir derfor avslått.

For Klagenemnda møtte skadelidte sammen med sin advokat. Det ble redegjort for traumatiske hendelser under tjenesten, og det var tildes svært dramatiske begivenheter som skadelidte dels var vitne til og dels var involvert i. En av episodene er av så dramatisk karakter at skadelidte ikke har snakket om dette tidligere. Prinsipalt anføres at skadelidte har krav på full kompensasjon på bakgrunn av foreliggende medisinsk dokumentasjon. Subsidiært anføres at det er behov for ny spesialisterklæring i saken.

2. Klagenemndas vurdering

På bakgrunn av sakens dokumenter finner nemnda at det er på det rene at skadelidte har en varig psykisk belastningsskade og en ervervsmessig uførhet. Spørsmålet i saken er om den ervervsmessige uførheten kan tilbakeføres til tjenesterelaterte psykiske belastningsskader, eller om han uansett ville ha blitt helt ervervsufør.

Det foreligger tre sakkyndige uttalelser i saken. Dr. Hegge konkluderer med at skadelidte har PTSD som følge av tjenesten. Psykologspesialist Erlend Aschehoug som skadelidte har vært til behandling hos i 2008/2009 legger også til grunn at skadelidte har PTSD. I den innhentede spesialisterklæringen fra 2011 konkluderer imidlertid dr. Hjort med at skadelidte kun har lette

posttraumatiske symptomer som utgjør en medisinsk invaliditet på under 5 % på bakgrunn av FN-tjenesten. Når en erklæring fraviker tidligere konklusjoner, er det etter nemndas vurdering grunn til å kreve at den sakkyndige redegjør i sine premisser for hvorfor han fraviker tidligere vurderinger. Dr Hjort har ikke kommentert de tidligere konklusjoner eller drøftet de tidligere sakkyndiges vurdering av skadelidtes sykdomsbilde, men kun sitert fra erklæringene. Også trygden har lagt til grunn at skadelidte har en psykisk lidelse som følge av tjeneste og har innvilget yrkesskadefordeler i sitt vedtak om midlertidig uførepensjon.

Symptomene som er beskrevet i den foreliggende dokumentasjon tilsier en relativt alvorlig form for PTSD. Nemnda savner derfor en mer utfyllende redegjørelse for dr. Hjorts vurderinger. I den sammenheng skal også bemerkes at dr Hjort ikke forklarer hva som senere skal ha medført at skadelidte utviklet dystymi, agorafobi og skadelig bruk av alkohol, hvis FN-tjenesten tenkes bort. Her gir han ingen utfyllende begrunnelse på hvorfor skadelidte likevel ville ha utviklet de nevnte psykiske lidelsene. Nemnda finner ikke alternative forklaringer til uførheten i skadelidtes livsløp, og mulige årsaksforhold som samlivsbrudd og arbeidsløshet er ikke av en slik karakter at det anses som sannsynliggjort at de er årsak til skadelidtes uførhet, særlig når man ser disse mer beskjedne og relativt alminnelige hendelser i sammenheng med de massive og dramatiske hendelser skadelidte var utsatt for under tjenesten og som hadde et betydelig skadepotensial. Etter nemndas vurdering har dermed ikke dr Hjort besvart mandatet tilfredsstillende.

SPK har i all hovedsak bygget sitt vedtak på den innhentede spesialisterklæringen. For nemnda blir spørsmålet om man ved å sette dr Hjorts erklæring til side har tilstrekkelig grunnlag for å kunne ta stilling til spørsmålet om ervervsuførhet eller om skadelidte må underlegges en ny undersøkelse hos spesialist. Etter nemndas vurdering er de foreliggende erklæringer tilstrekkelig til å kunne ta stilling til spørsmålet om ervervsuførhet. Det vises i særlig grad til at de erklæringer som legger til grunn at skadelidte lider av PTSD også har hatt ham til behandling over lang tid, mens den sakkyndige kun har hatt skadelidte inne til en to timers konsultasjon. Det vises videre til at også trygden har lagt til grunn at skadelidte har en yrkesrelatert PTSD i sitt vedtak.

Det vises videre til de lempeligere beviskrav som gjelder for disse sakene, jf. Forsvarsdepartementets tolkningsnotat av 22.11.2010, hvor det heter: «Da de fleste kravene under kompensasjonsordningen ligger langt tilbake i tid, skal beviskravet praktiseres lempeligere enn etter et krav under det alminnelige erstatningsmessige grunnlag.»

Nemnda finner etter dette det sannsynliggjort at skadelidte ble påført en posttraumatisk stresslidelse under sin internasjonale tjeneste. De senere livsbelastninger, herunder samlivsbrudd, arbeidsløshet og alkoholmisbruk synes i større utstrekning å være et resultat av de påkjenningene han ble utsatt for under FN-tjenesten. Det legges således til grunn at skadelidte har sannsynliggjort at han er påført en posttraumatisk stresslidelse som følge av traumatiske hendelser under tjeneste. SPK har ikke i tilstrekkelig grad sannsynliggjort at han ville ha falt helt ut av yrkeslivet om tjenesten tenkes borte. Det vises i den sammenheng til de massive påkjenninger som skadelidte ble utsatt for i tjenesten og som hadde et betydelig skadepotensial. Det fremstår som lite sannsynlig at skadelidte skulle ha tålt slike massive påkjenninger, men på den annen side ikke takle de mer alminnelige hendelser som samlivsbrudd og oppsigelse.

Skadelidte tilkommer etter dette full kompensasjon etter kompensasjonsforskriften § 4. Full kompensasjon etter den særskilte kompensasjonsordningen utgjør 35 ganger folketrygdens

grunnbeløp (G). Dagens G er kr. 82.122, og full kompensasjon utgjør da kr. 2.874.270. Til fradrag kommer tidligere utbetaling under billighetsforskriften, jf. § 5.

Det er fremsatt krav om dekning av utgifter til juridisk bistand for klageomgangen stort kr 38.200 inkl. mva. Kravet gjelder en tidsbruk på 16 timer. I tillegg er det fremsatt krav om dekning av reiseutgifter kr 600. I henhold til forskrift av 24. juni 2011 om klagenemnda § 11, dekkes rimelige og nødvendige utgifter til juridisk bistand i anledning klageomgangen. Nemnda bemerker at det er fremsatt høyt salærkrav for klageomgangen. Årsaken til at kravet likevel aksepteres har bakgrunn i at nemnda anser skadelidtes og hans advokats møte med Forsvarets Veterantjeneste som rimelig og nødvendig.

3. Konklusjon

Klagen tas til følge idet skadelidte har krav på maksimal ytelse etter den særskilte kompensasjonsordningen. Full kompensasjon utgjør kr. 2.874.270. Til fradrag kommer utbetaling under billighetsforskriften, jf § 5.

Utgifter til juridisk bistand i anledning saken dekkes i sin helhet.

Vedtaket er enstemmig.

Oslo, 16. juli 2012

Anne Stine Eger Mollestad
Klagenemndas leder